

ת"פ 28989/05/20 - מדינת ישראל נגד עבדאללה קוואסמי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 28989-05-20 מדינת ישראל נ' קוואסמי

לפני	כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין:	המאשימה
	נגד
הנאשם	עבדאללה קוואסמי

ב"כ המאשימה: עו"ד רוני צרפתי

ב"כ הנאשם: עו"ד חיים הדיה

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש.

ביום 7.10.19 בשעה 11:35 פגש הנאשם את המתלונן, שהוא שכנו וקרוב משפחתו, ברחוב. באותו מפגש הנאשם קילל את המתלונן ואמר לו שעליו להרוס גדר שבנה על גג הבית, ושאם לא יעשה כן הוא יגיע ויהרוס אותה בעצמו. סמוך לשעה 14:30 באותו היום, הבחין המתלונן בנאשם כשהוא הורס את הגדר שעל גג הבית. הנאשם אף השליך את הגדר שפרק לעבר המתלונן. המתלונן ניגש לנאשם כדי לעצור בעדו, והנאשם הכה את המתלונן במכת אגרוף בפניו והכה אותו בידו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו למתלונן שבר תלישה ביד וכן חבלה בראש, באזור הלסת התחתונה.

2. תחילה כפר הנאשם במיוחס לו ונקבע דיון לשמיעת ראיות, אך בבוקר הדיון הציגו הצדדים הסדר דיוני, שלפיו כתב האישום תוקן, הנאשם חזר בו מכפירתו והודה בעובדות כתב האישום המתוקן. לא נערך הסדר לעניין, העונש אך הוסכם על הגשת תסקיר שירות מבחן.

3. תסקיר שירות מבחן מיום 4.1.24 מלמד כי הנאשם כבן 75, נשוי ואב לשמונה ילדים, בני 29 עד 51 שנים. הנאשם עבד בעבר בתחום הבניין, וכיום הוא בגמלאות. אביו של הנאשם היה נשוי לשתי נשים. הנאשם הוא אחד מילדיה של האישה השנייה והמתלונן הוא בן של אחד מילדיה של האישה הראשונה. הנאשם תיאר כי משפחתו מלוכדת ומנהלת אורח חיים נורמטיבי, אך עם זאת יש לעיתים מתח וסכסוכים בין צאצאיהם של שתי נשותיו של אביו.

הנאשם סובל מבעיות רפואיות שונות ונעזר במקל הליכה.

לנאשם אין הרשעות קודמות. ביחס לעבירה הנוכחית, הוא לקח אחריות מילולית על עובדות כתב האישום, אולם התקשה לראות עצמו אלים, והתקשה לבטא אמפתיה כלפי המתלונן והפגיעה שנגרמה לו. הנאשם חווה את האירוע כפגיעה בכבודו והשפלה מצד אדם הצעיר ממנו בשנים רבות. עם זאת תיאר כי הוא מתבייש באירוע, לנוכח גילו והיותו איש מכובד ושומר חוק, וכי הפיק לקחים מהמקרה ונמנע מקשר ישיר עם המתלונן, הגם שהוא מתגורר בסמוך אליו.

שירות המבחן התרשם כי לנאשם מערכת ערכים נורמטיבית ותפקוד חיובי ויציב לאורך שנים. שירות המבחן סבר, כי הקושי של הנאשם להכיר בכך שנהג באלימות וקשיים סביב תדמיתו העצמית מהווים גורמי סיכון להישנות התנהגות תוקפנית, וכי הגם שהתנהגות אלימה נוגדת את תדמיתו העצמית של הנאשם, במצבים חריגים הוא עלול להגיב בתוקפנות ולהתקשות לווסת את דחפיו.

על אף האמור, לנוכח תפקודו הנורמטיבי של הנאשם לאורך השנים, עברו הנקי והעובדה כי האירוע נושא כתב האישום הוא חריג ואינו מאפיין את התנהגותו בדרך כלל, לנוכח העובדה כי ההליך הפלילי מהווה עבור הנאשם גורם מטלטל ומציב גבול, שהוא הפיק ממנו לקחים ולאור גילו של הנאשם ומצבו הרפואי, שירות המבחן המליץ לסיים את ההליך בענישה צופת פני עתיד - התחייבות להימנע מעבירה ומאסר על תנאי. שירות המבחן העריך כי הנאשם יתקשה לבצע שירות לתועלת הציבור.

4. המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם שבין שמונה חודשי מאסר בעבודות שירות ושמונה-עשר חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית, וביקשה לגזור על הנאשם עונש של שמונה חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה, קנס, התחייבות להימנע מעבירה ופיצוי לנפגע העבירה.

המאשימה הדגישה בטיעוניה את הערכים המוגנים באמצעות העבירה, את החבלות הקשות שנגרמו למתלונן בעקבות מעשה האלימות של הנאשם וטענה לחומרה מיוחדת לנוכח העובדה שהתקיפה אירעה באזור ביתו של נפגע העבירה. עוד הדגישה המאשימה את התרשמות שירות המבחן, שלפיה קבלת האחריות של הנאשם על מעשיו היא מילולית בלבד וכי הוא מתקשה להתמודד עם משמעות ותוצאות מעשיו. המאשימה התייחסה למאפייני אישיותו של הנאשם כפי שהתרשם מהם שירות המבחן, אשר מקימים, לדעתה, סיכון להישנות התנהגות תוקפנית והדגישה גם את העובדה כי הוא לא השתתף בשום טיפול. לבסוף התייחסה המאשימה לצורך בהרתעה כללית, בשל שכיחותם הרבה של מעשי אלימות ותמכה עמדתה בפסיקה.

5. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצתו העונשית של שירות המבחן וטען כי מעשיו של הנאשם יכולים להתיישב עם מתחם עונש הולם שתחתיתו בענישה מותנית. לחלופין ביקש ב"כ הנאשם, כי אם לא ניתן יהיה לקבוע מתחם שמתחיל בענישה מותנית, יעשה ניסיון נוסף לבחון השמה של הנאשם במסגרת שירות לתועלת הציבור בהיקף סמלי. בטיעוניה הודגשו גילו המבוגר של הנאשם, העובדה שמעולם, לאורך כל שנות חייו, לא היה מעורב בשום אירוע פלילי, העובדה כי הוא מנהל שגרת חיים תקינה ונורמטיבית, עבד כל חייו בעבודה קבועה ומתפקד באורח תקין גם במישור המשפחתי. ב"כ הנאשם הסביר כי הרקע לסכסוך עם האחין הוא גדר שבנה האחין, שהנאשם ביקש ממנו להסירה, ומשזו לא הוסרה פעל בעצמו להסרתה. לדבריו, כשהנאשם היה בעיצומו של פירוק הגדר, המתלונן, שהוא בחור צעיר, ניגש אליו והנאשם הגיב באימפולסיביות, מתוך פחד וללא תכנון מוקדם, ללא שהחזיק בידו כל חפץ ונתן למתלונן מכת אגרוף ביד. נטען כי החבלה שנגרמה למתלונן אינה תוצאה רגילה של המכה שניתנה, וכי מדובר, למעשה, בסוג של נקע. עוד נטען, כי הנאשם לא צפה תוצאה כה חמורה וודאי שלא התכוון אליה. נטען כי מאז

האירוע חלפו כארבע שנים, שבמהלכם השניים התרחקו זה מזה ואינם מדברים ביניהם, וכי גם בזמן שחלף לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים. צוין כי לפני שירות המבחן הנאשם הביע בושה על מעורבותו באירוע, כי הוא הפיק לקחים וכי אלימות אינה מאפיינת את אורח חייו והתנהגותו כלל. עוד נטען כי זמן קצר לאחר האירוע הנאשם לקה בליבו, נותח ומאז הפסיק לעבוד והוא מצוי בביתו וסובל מבעיות רפואיות רבות. ב"כ הנאשם תמך אף הוא עמדתו בפסיקה.

6. הנאשם בדברו האחרון אמר כי הוא מאשים את עצמו על כך שהרים יד, והוסיף כי עשה זאת מאחר והמתלונן התקרב אליו יותר מדי, חתך את הגדר והסורג שלו וזרק עליו. לדבריו, הוא נבהל וחשב שהמתלונן מתקרב אליו ועל כן נהג כפי שנהג. הנאשם הוסיף כי כיום אינו עושה דבר וכי מאז שנפתחה חקירת המשטרה ביחס לאירוע, הוא הפסיק לעבוד.

דין והכרעה

7. הערכים המוגנים באמצעות העבירה שביצע הנאשם הם שמירה על שלמות הגוף ותחושת הביטחון האישי של אדם במרחב הציבורי.

במקרה דנן האירוע התרחש בסמוך לביתו של המתלונן, שהותקף על ידי הנאשם, שהוא דודו, ועל כן תחושת הפגיעה בביטחון האישי היא בעלת משמעות מיוחדת.

8. אירוע האלימות שבו היה מעורב הנאשם לא היה מתוכנן והוא היה תולדה של ייכוח שפרץ בינו לבין המתלונן. עם זאת, משהחליט הנאשם לנקוט בדרך של עשיית דין עצמית ולפרק את הגדר שבנה המתלונן, הרי שהחרפת הויכוח והעברתו לפסים אלימים הייתה תוצאה צפויה של מעשיו, ובכך הוא למעשה יצר בעצמו את הנסיבות שהובילו לביצוע העבירה. בהקשר זה יש לומר, כי הנאשם טען טענות ביחס למעשי התגרות אלימה מצד המתלונן, אשר לא באו לביטוי בעובדות כתב האישום המתוקן, ומשכך לא יינתן להן כל משקל.

9. האלימות שהפעיל הנאשם כלפי המתלונן הייתה מגוונת וכללה גם זריקת הגדר לעברו, גם מכת אגרוף בפניו וגם מכה בידו. מתוך תוצאות המעשים - חבלות בלסת ובראש ושבר ביד - ניתן להבין כי מידת הכח שהופעלה הייתה משמעותית.

10. ההלכה הפסוקה שבה והבהירה את החובה להילחם בתופעה המכוערת של יישוב סכסוכים בדרכי אלימות, תופעה, אשר לדאבון הלב, הפכה לנפוצה ורווחת. הודגש כי על בתי המשפט ליטול חלק במאמץ למגר את האלימות באמצעות החמרה בענישה, וכי מעשה אלימות מן הסוג שביצע הנאשם, מצדיק, ככלל, מענה עונשי בדמות מאסר בפועל. ואמנם, קשה להלום מצב שבו אדם שפצע את חברו ושבר עצם מעצמות גופו, לא יענש במאסר מאחורי סורג וברית, בשעה שקורבן העבירה ימשיך לשאת על גופו ובנפשו יום יום את מזכרת הפגיעה. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט ג'ובראן בע"פ 6560/15 סריס נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 2.5.16):

"בית משפט זה עמד לא אחת על כך שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם התופעה של יישוב סכסוכים בדרך של אלימות, תופעה שפוגעת בסדר החברתי וחותרת תחת ערך היסוד בדבר זכותו של כל אדם לשלמות גופו... לבתי המשפט תפקיד משמעותי במאמץ החברתי למיגור נגע זה, בין היתר על ידי ענישה משמעותית ומרתיעה שיש בה כדי להעביר מסר ברור של העדר סובלנות כלפי תופעות כאלה, תוך מתן משקל ממשי לשיקולי הרתעת היחיד והרבים אל מול שיקולים אישיים..."

11. עיון בפסיקה מלמד כי בגין מעשי אלימות דומים, שתוצאותיהם חבלות בהיקף דומה, נגזרו, ככלל, עונשים שכללו רכיב של מאסר, בפועל או בעבודות שירות. ראו למשל: רע"פ 7645/20 כהן נ' מדינת ישראל (18.11.20); רע"פ 493/20 שרים נ' מדינת ישראל (נבו 16.3.20); עפ"ג (ב"ש) 31326-07-21 טל נ' מדינת ישראל (נבו 4.1.21); עפ"ג (י-ם) 58432-06-15 בן יהודה נ' מדינת ישראל (נבו 15.10.15);

12. לנוכח האמור לעיל, ובשים לב לחבלות שגרמו מעשי האלימות, סברתי כי מתחם העונש ההולם את המעשים אינו יכול להתחיל, אלא במאסר בפועל. עם זאת, לא אחמיר עם הנאשם מעבר לעמדתה של המאשימה ואאמץ את המתחם שאותו הציעה- בין שמונה חודשי מאסר בעבודות שירות לשמונה-עשר חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה. יש לומר כי פיצוי בהליך פלילי נועד להוות הכרה סמלית בנזקו ובסבלו של נפגע העבירה, ומובן כי אין בכוחו לכמת במדויק את הנזק שנגרם לו.

13. עד כאן ביחס למעשה, ומכאן ביחס לעושה; הנאשם שהוא כבן 75 שנה, נעדר עבר פלילי ולאורך עשרות שנות חייו שמר על יציבות תפקודית במישורי חייו השונים.

אמת, הנאשם לא נטל חלק בהליך טיפולי או שיקומי, ואף על פי כן אני סבורה כי בעניינו יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, מן הנימוקים שיפורטו להלן;

14. הנאשם הודה וקיבל אחריות על מעשיו, גם לפני בית המשפט וגם לפני שירות המבחן. נתתי דעתי להתרשמות שירות המבחן, כי קבלת האחריות היא מילולית בלבד, וכי הוא התקשה לראות את הפגיעה שפגע במתלונן. עם זאת, יש ליתן משקל לא מבוטל לתחושות הבושה של הנאשם על עצם מעורבותו באירוע מסוג זה. תחושות אלה הובילו לשינוי בהתנהגותו, לצמצום המגע עם נפגע העבירה ובכך לצמצום הסיכון להישנות התנהגות תוקפנית, גם לנוכח גורמי הסיכון שאליהם התייחס שירות המבחן.

15. הנאשם הוא אדם מבוגר. אין חולק כי לאחר האירוע נושא כתב האישום הוא לקה בליבו, מצבו הבריאותי נפגע באופן ממשי, כי הוא הפסיק לעבוד וממילא סדר יומו הפך למצומצם מאד. נסיבות אלה מחזקות את ההערכה כי הנאשם לא ישוב לבצע מעשי אלימות דומים. לכך יש להוסיף את העובדה בדבר חריגותו של האירוע בנוף חייו של הנאשם, אשר לא זו בלבד שהוא תופס את עצמו כאדם מכובד ושומר חוק, אלא גם שלאורך עשרות שנות חייו תפקד בצורה נורמטיבית ומעולם לא הסתבך בפלילים. קשה להעריך כי חרף מעידתו הקשה באירוע שעליו הוא נותן

את הדין, בערוב ימיו ישנה הנאשם את התנהלותו התקינה, היציבה ושומרת החוק. להיבטים אלה, של צמצום עד למינימום של סיכון לביצוע עבירות נוספות בעתיד, ניתן להתייחס כאל שיקום.

16. דומה כי לא רק שירות המבחן, שהמליץ על ענישה צופת פני עתיד ראה את הקושי בגזירת עונש בתוך מתחם העונש ההולם, אלא שגם המאשימה עצמה סברה כי מקומו של הנאשם אינו מאחורי סורג ובריה, כשעתירתה המרכזית הייתה לגזור על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות. דא עקא, שבשל מצבו הבריאותי, הנאשם אינו כשיר לעבודות שירות, ואף לא נמצא כשיר לבצע שירות לתועלת הציבור. בנסיבות אלה, כאשר הברירה היא בין כליאתו של הנאשם מאחורי סורג ובריה לבין ענישה מותנית, סברתי כי שיקולי השיקום כפי שפורטו לעיל, מצדיקים העדפת ענישה מרתיעה וצופת פני עתיד.

17. לנוכח האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. תשעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון.

ג. פיצוי לנפגע העבירה, עד תביעה 1 בכתב האישום המתוקן בסך 6,000 ₪. הפיצוי ישולם בארבעה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.5.24 והבאים עד ל-1.1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

על הנאשם לשלם את הפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

· בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

· מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000.

· במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

18. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

19. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ב שבט תשפ"ד, 22 ינואר 2024, בנוכחות הצדדים.